

SZEMPONTSOR

AZ ESETMEGBESZÉLÉS TÁMOGATOTT LAKAHATÁS SZOLGÁLTATÁSBAN DOLGOZÓ SZAKEMBEREK SZÁMÁRA CÍMŰ KÉPZÉSI PROGRAMHOZ

A szempontsor összeállításának célja

A szempontsor összeállításának célja, hogy a résztvevők számára az egyes alkalmakon felmerülő szakmai kérdések, problémák és dilemmák könnyebben beazonosíthatóak legyenek. A szociális segítség új színterének megjelenése és az ehhez kapcsolódó elvárásrendszer paradigmaváltást, újfajta látásmódot és ehhez illeszkedő készségek meglétét kívánja meg.

A szempontsor segítségével az esetmegbeszéléseken a jelenlegi működési tapasztalatok alapján nagy valószínűséggel megfogalmazódó konkrét kérdések nagyobb témacsoportba besorolhatóvá válnak; a rendszerben történő gondolkodás egyrészt jobb megértést, másrészt az új szolgáltatáshoz kapcsolódó, adekvátabb szakmai döntéseket eredményez. Az alábbiakban dőlt betűvel szedett főcsoportokban szerepelnek az esetmegbeszélő csoport lehetséges témái és szempontjai.

A szolgáltatási gyűrű kérdésköre

- A komplex szükségletfelmérés alapján igényelt szolgáltatások elérhetősége a lakókörnyezetben
- TL és a szolgáltatási gyűrű szolgáltatói
- TL-be költöző lakók komplex szükségletfelmérésének használhatósága a hétköznapokban – az esetfelelős feladata a folyamatban
- A lakók lehetőségei (jövedelem) és az egyéni szükségletek közti lehetséges ellentmondás
- Szolgáltatások vásárlásának korlátai, (tárgyalás a szolgáltatókkal, esetleges felülvizsgálat szükségessége stb.)

Az integráció, kapcsolatok és együttműködés kérdésköre

- TL integráltsága az adott településen
- TL és a lakókörnyezet
- Együttműködés a szolgáltatási gyűrűben működő többi szolgáltatóval/szolgáltatók munkatársaival: az együttműködés formáinak és rendszerének gyakorlati alkalmazása
- Önkéntesek bevonása
- A lakók kapcsolati hálójára
- A lakók vendégeinek fogadása
- A munkatársak kapcsolatrendszere együttműködés, kommunikáció a szolgáltató szervezetén belül, illetve a TL házak között és/vagy a TL-ben dolgozó munkatársak között

A támogatott döntéshozatal értelmezése (mint gyakorlat és/vagy mint jogintézmény), korlátai és az önállóság, felelősség kérdésköre

- A segítő-lakó közötti „hatalmi viszony” újraértelmezésének kérdései
- A mindennapi élet kínálta lehetőségek: szabadság vagy akadályok/nehézségek
- A lakók új típusú szabadsága: korlátok nélküliség vs. egyre nagyobb személyes felelősség (szabadság vs. biztonság)
- A támogatott döntéshozatal érvényesülése (pl. a lakótársválasztásban, illetve annak változtatásában)
- A támogatott döntéshozatal korlátai, nehézségei és lehetőségei

- Az esetfelelős és a felelősség kérdése a támogatott döntéshozatal során, az esetfelelős szerepe, szerephatárok, függőségi helyzet elkerülésének eszközei
- A lakók jogai vs. a korábban megszokott, nagyintézményi házirend szabályozása (pl. alkoholfogyasztás)
- A szükséges és elégséges mértékű kockázatvállalás biztosításának nehézségei a gyakorlatban

Az abúzus és a visszaélések kérdésköre

- A lakók közti agresszió megjelenése és kezelése
- Az együtt élő lakók közötti, erőfölényből eredő kiszolgáltatottság kezelése
- TL-ben élő lakók áldozattá válása: az esetfelelős és más segítő szakemberek feladata, kompetenciája
- A személyes tulajdon védelme és kezelése (pl. az önálló étkezés kapcsán)
- Az adott településen megjelenő, lakóra irányuló abúzus, visszaélés

Konfliktusok, aktuális krízisek kérdésköre

- A lakók korábbi, biztonságot adó érzelmi hálójának elvesztése
- A kommunikáció akadályai és nehézségei a TL szereplői között
- A lakó és lakó között kialakuló konfliktusok
- A lakó és a segítő kapcsolati problémái
- A lakók napi programjai, foglalkoztatása és egyéb más személyre szabott tevékenység időbeosztásának nehézségei
- A munkatársak közti együttműködés nehézségei (pl. a nagyintézményi, alkalmanként túlgondozói megközelítés és az új szemléletet elsajátító munkatársak szemléletéből fakadó ütközések)
- A tágabb lakókörnyezetben, településen létrejövő konfliktusok
- Váratlan krízishelyzethez kapcsolódó esetmegbeszélés, esetleg esetkonferencia megszervezése

Az együttélés optimalizálásának kérdésköre

- Az együttélés etikai normáinak közös megalkotása (lakó és segítő együttesen) – a készségszinten megvalósuló működtetéséig vezető út nehézségei
- A lakók szükségleteinek kielégítése személyközpontú megközelítéssel, valós igényekre épülve
- A „jogom van...” típusú szemlélet hosszú távon a „jogom, kötelességem, felelősségem...” típusú szemléletbe való átfordítása
- Az együtt élő lakók kölcsönös, egymás iránti tiszteletének, emberi méltósága elismerésének elmélyítése

A sikeres, eredményes TL működésre épülő esetmegbeszélés leheletőségei és hatásai

A szakmai személyiségfejlesztés szociális területen meghonosodott különféle lehetőségei (esetmegbeszélés, szupervízió, konfliktuskezelő tréning stb.) gyakran a problémaközpontú megközelítést követik. Az esetmegbeszélés alkalmain érdemes a jó gyakorlatokat (best practices) is elemezni. Így lehetőség nyílik arra, hogy azokat a jó gyakorlatokat, amelyek több szervezetben is sikeresnek bizonyultak, mások is beépíthessék a mindennapi munkájukba. A jó gyakorlatokra való fókuszálás hozzájárul a hosszú távú együttélés sikeres megvalósításához is.